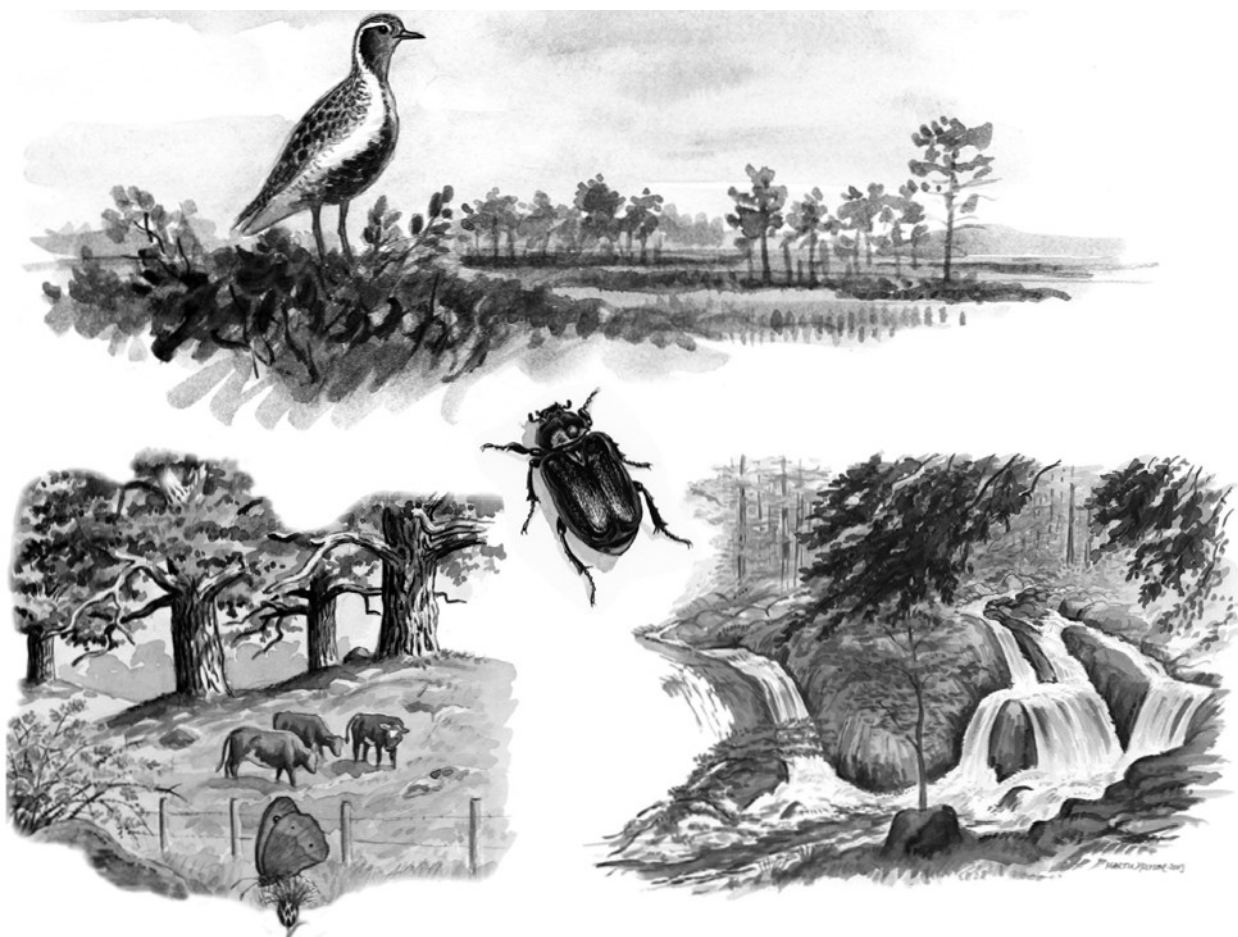

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540213 Gullspångsälven

EU:s medlemsländer bygger upp ett s.k. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och livsmiljödirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 408 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg/hällmark, 3 800 ha
- Odlingssmark/hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark/hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav/kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.lansstyrelsen.se

Tel: 031-60 50 00 - E-post: natur.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Skogsstyrelsen - www.skogsstyrelsen.se

Tel: 036-35 93 00 - E-post: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Tel: 08-698 10 00 - Kontaktformulär: www.naturvardsverket.se/Start/Formular/Kontakt/

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

BEVARANDEPLAN

Fastställd

2011-05-03

Diarienummer:

511-002404-2011

Dossiernummer:

1447-2206

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540213 Gullspångsälven

Kommun: Gullspång Områdets totala areal: 157 ha

Områdestyp: pSCI, Life Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 3110 - Oligotrofa mineralfattiga sjöar i slättområden
- 3210 - Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ
- 91E0 - Svåmlövskog*
- 1106 - Lax (i sötvatten)
- 1163 - Stensimpa

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

även följande naturtyper och arter finns:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

A002 - Storlom

A021 - Rördrom

A081 - Brun Kärrhök

A094 - Fiskgjuse

A193 - Fisktärna

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

3110 - Näringsfattiga slättsjöar

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Syftet med området är att bidra till att upprätthålla eller återställa gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för alla de naturtyper och arter (enligt habitat och fågeldirektivet), som finns i området

Det främsta bevarandesyftet är att skydda och återställa forsar och andra värdefulla vattenmiljöer i älven och att åstadkomma en naturligare vattenregim i älven och därigenom säkerställa och förbättra uppväxtmiljöer, vandringsvägar och lekrområden för den genetiskt unika Gullspångslaxen. Därigenom gynnas också Gullspångsöringen och andra skyddsvärda, vattenanknutna arter. Det är också viktigt att skydda och åter skapa träddridåer och andra värdefulla miljöer längs älvens stränder och att bibehålla öppna vattenytor och fria vandringsvägar samt de naturvärden som finns i grunda vattenområden vid mynningen.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i juli 2000 och en mindre, avslutande del föreslogs i juni 2001. Denna mindre del (den f.d. torråran) har senare återställts och genom en fisktrappa sammanfogats med det större området.

Beskrivning av området

Gullspångsälven är ett av Vänerns större tillflöden. Avrinningsområdet är mer än femtusen kvadratkilometer stort och medelvattenföringen är cirka 63 kubikmeter per sekund. Älven har sina källområden så långt norrut som i Dalarna. Den aktuella delen av Gullspångsälven rinner från Skagern ut i Åråsviken i den nordöstra delen av Vänern. Älven är reglerad vid utflödet från sjön Skagern där Gullspångs kraftverk är beläget. I den nedersta delen av älven omedelbart uppströms mynningen ligger de värdefulla Åråsforsarna. Den totala fallhöjden från Skagerns yta till utloppet i Vänern är ca 25 meter.

Gullspångsälven har god vattenkvalitet och hyser en mångformig fisk- och bottenfauna. Älvens stora biologiska värde ligger främst i det unika lax- och öringbeståndet. Den vilda Gullspångslaxen och öringen är beroende av lekområdena i Stora och Lilla Åråsforsarna. De nykläckta ynglen är känsliga för snabba vattenstånds- och flödesförändringar och tätheterna har sedan övervakningen började på 70-talet varit låga sannolikt beroende på snabba flödes- och vattennivåförändringar under våren. De senaste årens bevarandeåtgärder med t.ex. ökad minimitappning och minskad korttidsreglering under reproduktionsmässigt kritiska delar av året skall förhoppningsvis förbättra de nykläckta ynglens överlevnadschanser.

Gullspångslaxen är en av de få kvarvarande sötvattenslevande laxpopulationerna i Europa och den enda som bedöms vara föga påverkad av utsättningar och avel. Både Gullspångslaxen och öringen är av riksintresse och mycket skyddsvärda.

Bland övriga fiskarter som förekommer i älven kan nämnas asp som går upp i älven och sidokanalen för att leka. Dessutom förekommer abborre, gädda, lake, id, mört och ål. Stensimpa är sannolikt den talrikaste fiskarten i forsarna. Fiskaunan i mynningsområdet är artrikare och omfattar flertalet av de i Vänern förekommande arterna.

Bottenfaunan i Åråsforsarna bedöms ha högt eller mycket högt naturvärde. Artsammansättningen visar att den är opåverkad av såväl försurning som organiska ämnen. Totalt har nio arter som anses skyddsvärda i ett regionalt perspektiv noterats. De senaste årens restaureringsåtgärder kan förhoppningsvis leda till en mer stabil artsammansättning.

Fågelfaunan i området är artrik, särskilt i mynningsområdet. Karakteristiska häckfåglar här är rörsångare, sävsparv, skäggdopping och sothöna. I det stora bladvassområdet nordost om St. Harsholmen finns häckplatser för speciellt skyddsvärda arter som rördrom, brun kärrhök, trastsångare och skäggmes. Kungsfiskare har gjort häckningsförsök vid älven.

Strandbrinkarnas växtlighet är viktig för fiskpopulationer och andra vattenlevande djur genom bl. a. beskuggning och tillförsel av lövförna. Därför bör strandbrinkarnas naturliga vegetationstyper bevaras och utvecklas. Träd- och buskskiktet längs stränderna består huvudsakligen av klibbal, björk och salix-arter. Längs några avsnitt förekommer betade strandängar och hagmarker med naturlig ängsvegetation med en ställvis skyddsvärd flora.

Området är rikt på kulturhistoriska lämningar, bland annat finns flera fyndplatser för stenyxor och andra förhistoriska föremål längs stränderna av älven. På Amneholm, vid älvens mynning, finns lämningar av en borganläggning i form av igenväxta förhöjningar.

Miljön är känslig för regleringspåverkan, som exempelvis korttidsreglering, grumling eller aktiviteter som kan påverka vattenmiljön eller lekbottarna negativt. I det direkta närområdet finns bostadshus och andra verksamheter samt väg 64 vilka medför risker för läckage av kemikalier i samband med olyckor eller bränder.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Det övergripande målet är att bibehålla och förbättra de vattenmiljöer som är av avgörande betydelse för den vilda Gullspångslaxens lek- och uppväxt. Se också under naturtyper och arter.

Markägareförhållanden

Privata markägare, Gullspångs kommun och Fortum. Fortum har regleringsrätten.

Vad kan påverka negativt

En återgång till de tidigare stora korttidsvariationerna i flödet beroende på vattenregleringen. Avsaknaden av riktigt höga flöden kan på sikt påverka miljön i älvmyningen.

Exploatering av strandområden och bottnar kan också försämra vandringsmöjligheter och lekstränder.

Avverkning av träd och träridåer vid forsarna kan skada lek- och uppväxtmiljöerna.

En igenväxning av mynningsområdet kan eventuellt försvåra uppvandringen av fisk och utvandringen av laxyngel genom ökad predation.

Mink och andra fiskätande arter kan om predationen blir för stark minska antalet utvandrande laxsmolt.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Ett projekt kallat "Projekt Gullspångslaxen" startades 2003 och har genomfört viktiga insatser med fokus på laxens och öringens reproduktionsmöjligheter.

En omprövning av vattendomen genomfördes 2004. Den nya vattendomen innebär att minimitappningen ökar från 6 till 9 kubikmeter per sekund och att den skadliga korttidsregleringen upphör under den tid laxynglen är som känsligast (20 april till den 15 augusti). Under 2009 var det högsta dygnsmedelvärdet 216 kubikmeter per sekund, den 15 december.

Under 2005 skedde en ombyggnad av tröskeldammen vid sidokanalen. Höjningen av dammkrönet innebär att hela minimitappningen nu leds över Åråsforsarna. Förlängning av dammen medför att den kvarvarande korttidsregleringen under höst och vinter kommer att märkas mindre vid Åråsforsarna.

Det minskade betet och den ökade näringstillförseln sedan 1970-talet medförde utbredda områden med bladvass. I mynningsområdet bekämpades vassen så att uppvandring och utvandring underlättades. Denna skötsel kommer i framtiden skötas i naturreservatets regim.

I Åråsforsarna har restaureringsarbeten genomförts med iläggning av natursten samt uppöppnande av gamla ledarlar. Detta tillsammans med den ökade minimitappningen har medfört förbättrade miljöer för laxfiskungarna. Antalet laxfiskungar och lekgropar räknas varje år i området. Mellan 2005-2008 varierade antalet gropar mellan 3 och 20 i Stora Åråsforsen och 13 och 35 i Lilla Åråsforsen. Under 2009 gjordes inga inventeringar p.g.a. is och kraftverksdrift.

Samtidigt som den tidigare torrlagda älvfåran Gullspångsforsen restaurerades anlades även en laxtrappa för enklare vandring uppför de brantaste delarna. Minimitapningen i forsen är numera 3 kubikmeter per sekund. Naturgrus och stenar har lagts ut i forsen för att underlätta lek. För att fisken lättare skall hitta laxtrappan ökas varje år vattenföringen från 3 till 5 kubikmeter per sekund under 20 dygn i augusti - november då leken sker. 2004-2006 sattes 12000 lax- och 10000 öringyngel ut. 2008 sattes 2000 lax- och 3000 öringyngel ut. Efter restaureringen och anläggandet av trappan har lekgropar och naturlig reproduktion av öring observerats. Mellan 2005 och 2009 ökade antalet lekgropar från 2 till 28. Även bottenfaunan har återetablerat den tidigare torrlagda forsen. Dessa resultat visar att laxtrappan och restaureringen varit framgångsrik.

I Stora och Lilla Åråsforsen samt i Gullspångsforsen utförs årligen elfisken för att bedöma fiskpopulationerna och leken. Åren 2007 och 2009 var fångsterna av lax och öring i Gullspångsforsen små, annars ligger tätheterna relativt stabilt för alla provtagningsytor i Stora, Lilla Åråsforsen samt Gullspångsforsen. 2009 observerades hybrider mellan lax och öring vid elfiskeprovtagningarna.

Sedan 2006 ingår hela området i ett naturreservat. En skötselplan upprättades i februari samma år.

Det är värdefullt om minkjakten kan fortsätta och bedrivas längs hela älven.

Bevarandestatus

Då området de senaste åren blivit kraftigt restaurerat bedöms bevarandestatusen för de ingående naturtyperna och arterna som god. Förhoppningsvis kan fortsatt arbete ytterligare förbättra denna status.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Projekt Gullspångslaxen följer årligen upp sitt arbete med laxens och öringens reproduktionsmöjligheter.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Ericsson, U., Medin, M, Sundberg I. Bottenfaunan i Åråsforsarna 2003.

Johlander, A. Nyberg, P. Lax- och öringbestånden i Gullspångsälven och Klarälven. Årsskrift 2003 från Vänerens Vattenvårdsförbund.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1971: Skötselplan naturreservatet Nötön- Åråsviken. Beslut 1971-06-01.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Gullspångs kommun, Länsstyrelsen Värmland, Lokala Naturvårds-satsningen m.fl.: Projekt Gullspångsälven, broschyr

www.gullspangslaxen.se

Projekt Gullspångslaxen. Uppföljningsdokument 2009.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

3110 Oligotrofa mineralfattiga sjöar i slättnområden

<i>Beskrivning:</i>	Älvens mynningsområde utgörs av ett grunt vattenområde med uppstickande öst-västliga moränåsar. Moränholmarna är klädda med ett glest trädsikt av björk, tall, klibbal och vide. Bottnarna består av sand och block, eller dy i mer vegetationsrika partier. I söder och sydväst finns omfattande bladvassområden med inslag av kolsäv och med "laguner" täckta med flytbladsvegetation. Trastsångare och skäggmes häckar i området. Vissa år förekommer också rördrom och brun kärnhök.
<i>Bevarandemål:</i>	Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar upp till anslutande vattendrag. En vegetationsfattig zon med strömmande vatten om ca 50 m:s bredd upprätthålls från mynningsområdet och ut till öppet vatten. I övrigt utgörs mynningsområdet av en naturlig mosaik av vassar och öppna vattenytor med inslag av flytbladsvegetation.
<i>Negativ påverkan:</i>	Regleringen och det minskade vattenflödet via mynningen kan bidra till igenväxning av bladvass som kan påverka laxens uppvandringssamtyggheter samt medföra ökad predation på utvandrande smolt.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Hela vattendraget inklusive mynningsområdet ingår sedan 2006 i ett reservat. En skötselplan antogs i februari 2006, med inriktningen att sköta och vårda naturtypen, vilket bland annat innebär att vassvegetationen kommer att slås för att hålla fiskens vandringsvägar i mynningsområdet öppna.
<i>Bevarandestatus:</i>	Se bevarandestatusen för området som helhet.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsviðare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

3210 Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

<i>Beskrivning:</i>	Stora och Lilla Åråsforsen utgör de värdefullaste delarna av älven. De är de som utgör lekornråde för Gullspångslax och öring. Längs strandbrinkarna finns trädriddar av klibbal och snår av bl. a. brakved, hägg och jolster. Söder om älven finns också betespräglade strandavsnitt med inslag av en, ek, oxel och rönn. Forssträckorna är förhållandevis grunda med uppstickande grova block och små vegetationsklädda "öar" som är framträdande vid lågvatten. Undervattensvegetationen är sparsam och domineras av hårslinga och gräsnete. De delar som översvämmas regelbundet karakteriseras av en högörtvegetation med arter som grenrör, videört, älgört, gul svärds-lilja, fackelblomster, bitterpilört och strandklo.
---------------------	---

Bevarandemål: Vattenregimen i älven skall vara sådan att regleringen så långt möjligt anpassas till den naturliga vattenregimen. Vid minimiflöde skall det finnas god tillgång till lek- och uppväxtmiljöer i Åråsforsarna.

Vattenkvaliteten skall vara tillfredsställande och inte utgöra ett hinder för en fungerande laxreproduktion.

Arealen lek- och uppväxtområde för lax skall utökas till minst x ha.

Inga fysiska eller kemiska vandringshinder skall hindra uppvandringen av lax och öring till lekområdena i älven.

Negativ påverkan:

- Reglering och exploatering av strandområden.
- Föroreningar exempelvis vid en olycka med farligt gods på riksvägen över älven.
- Regleringskonstruktioner kan utgöra vandringshinder.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Bevarandeåtgärder: Omprövning av vattendomen har genomförts.

Hela vattendraget inklusive Kolstrandskanalen ingår sedan 2006 i ett reservat med föreskrifter som förhindrar negativ påverkan. En skötselplan fastställdes i februari 2006. I enlighet med denna kommer åtgärder att fortsätta vidtas för att förbättra lekområdena. Bland annat har block, sten och grus lagts ut i Stora och Lilla Åråsforsarna för att anpassa miljöerna till den ökade minivattenföringen och återställa en del skadade partier.

Genom reservatsbildningen garanteras också en kontinuerlig skötsel och tillsyn av området.

Åtgärder för att förhindra att föroreningar från olyckor med farligt gods kommer ner i älven bör vidtas.

Bevarandestatus: Se bevarandestatusen för området som helhet.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

91E0 Svämlövskog*

Beskrivning: I mynningsområdet och strandzonen vid Stora Åråsforsarna finns trädriddar och strandskogar av klibbal, gråal och hägg. Karakteristiska arter i dessa strandskogar är svalört, strandklo, strandlysing och vasstarr. Vid högvatten i Väneren och vid höga flöden över-svämmas dessa skogar helt eller delvis.

Bevarandemål: Strandnära svämlövskogar skall bevaras.

Negativ påverkan:

- Avverkningar i eller i anslutning till stränderna
- Förändrad vattenregim med mindre vattenståndsfluktuationer

Bevarandeåtgärder: – Beskuggande trädriddåer bevaras och utvecklas så att miljöerna i uppväxtområdena bibehålls eller förbättras
– Lövskogarna ingår i reservatet där avverkning ej kan ske.
– Hagmarkerna i reservatet restaureras försiktigt. Trädriddåer närmast strandbrinken lämnas kvar.

Bevarandestatus: Se bevarandestatusen för området som helhet.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

1106 Lax (i sötvatten); *Salmo salar*

Beskrivning: Laxen måste ha tillgång till vattendrag där ut- och uppvandring inte hindras och i dessa vattendrag måste dessutom lämpliga lek- och uppväxtområden finnas. Honan gräver ned den befruktade rommen i bottenmaterialet där den kläcks följande vår. Gullspångslaxen som har Gullspångsälven som naturligt reproduktionsområde är den enda kvarvarande sötvattenslevande laxen inom EU-området som bibehållit sina ursprungliga egenskaper och som finns i ett vildlevande bestånd. Individtätheten av lax- och öringungar har under de senaste 30 åren varit låg med ett medeltal på 5-10 individer per hundra kvadratmeter. Den låga tätheten kan antas avspegla en dålig överlevnad för de nyckläckta ynglen sannolikt beroende på snabba flödesvariationer betingade av korttidsregleringen. Antalet uppvandrande lax och öringar kan uppskattas genom att lekgropar och andra spår av lekaktivitet räknas varje år. Antalet lekande fiskar är begränsat men stabilt. Totalt noteras ett 40-tal lekgropar under ett normalår. Förhoppningsvis kommer de förbättringsåtgärder som genomförts att förbättra förutsättningarna för laxens reproduktion.

Det totala beståndet är således mycket litet, vilket innebär att risken för genetisk utarmning av beståndet är påtaglig. Det är känsligt för all negativ påverkan, exempelvis:

- Olagligt fiske eller ett för omfattande nätfiske i Vänern
- Genetisk påverkan genom felvandrande fiskar av andra stammar
- Störningar i samband med leken
- Snabba flödesvariationer som ökar dödligheten hos yngel
- Predation på yngel och utvandrande smolt

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö. Exempel på bevarandemål kan vara:

Tätheten för laxyngel skall som treårsmedelvärde uppgå till minst 25 individer per 100 kvadratmeter i Åråsforsarna

---

<i>Negativ påverkan:</i>	<p>Det största hotet, korttidsregleringen, har till stor del eliminerats i och med den nya vattendomen och de åtgärder som vidtogs 2005 och 2006 för att förbättra befintliga lek- och uppväxtområden.</p> <p>Kvarvarande korttidsreglering under höst och vinter kan eventuellt ha en viss negativ påverkan på beståndet.</p> <p>Invandring av främmande arter i älven, exempelvis signalkräfta kan ha negativa effekter på laxbeståndet.</p> <p>Utsättning av fisk av tveksamt eller oklart genetiskt ursprung.</p>
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	<p>Fiskebestämmelserna i Väneren innebär att inga vildlevande laxar får landas. Fiskeförbud råder i mynningsområdet och i älven under uppvandring och lekperiod. Fisketillsynen bör intensifieras.</p> <p>Den genetiska statusen på kvarvarande laxpopulation i relation till den ursprungliga och befintligt avelsmaterial bör klargöras genom DNA-undersökningar.</p>
<i>Bevarandestatus:</i>	Se bevarandestatusen för området som helhet.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

---

1163 Stensimpa; *Cottus gobio*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Stensimpan lever stationärt under stenar och grus på grunt vatten i sjöar, älvar, bäckar och i bräckt vatten. Arten vill ha klara och syrerika vatten. Födan utgörs av dagsländor och mygglarver, maskar och kräftdjur. Stensimpan är den vanligast förekommande arten i älvens forssträckor.</p>
<i>Bevarandemål:</i>	<p>Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	För närvarande finns inget känt hot mot arten.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	De åtgärder som planeras i området bedöms inte påverka stensimpans livsmiljöer negativt.
<i>Bevarandestatus:</i>	Se bevarandestatusen för området som helhet.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

---